

Széchenyi István Városi Könyvtár

Telefonszám: 99/511-250

Honlap: www.szivk.hu

E-mail cím: konyvtar@szivk.hu

Ikt. sz.:

A Széchenyi István Városi Könyvtár Stratégiai terve 2021-2025

Készítette:

Minőségirányítási Tanács

Jóváhagyta:

.....
Horváth Csaba
igazgató

Sopron: 2021. 02. 18.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés.....	4
1.1. A stratégia tervezés célja.....	4
1.2. A könyvtár bemutatása.....	4
1.2.1. Általános adatok.....	4
1.2.2. A könyvtár részlegei:.....	4
1.2.3. A könyvtár története.....	5
1.3. Küldetésnyilatkozat.....	5
1.4. Jövőkép.....	6
2. Helyzetértékelés.....	6
2.1. SWOT elemzés.....	6
2.2. A makrokörnyezet elemzése – PGTTJ.....	8
2.2.1. A település bemutatása.....	8
2.2.2. Politikai tényezők.....	9
2.2.3. Gazdasági tényezők.....	10
2.2.4. Társadalmi tényezők.....	13
2.2.5. Technológiai tényezők.....	15
2.2.6. Jogi tényezők.....	19
3. Átfogó célok.....	22
4. Kiemelt stratégiai célok.....	22
4.1. Minőségfejlesztés a könyvtárban.....	22
4.1.1. Belső partneri kapcsolatok.....	22
4.1.2. Külső partnerkapcsolatok.....	23
4.1.3. Folyamatszabályozás.....	23
4.1.4. Külső kommunikáció.....	23
4.2. Infrastruktúra.....	23
4.2.1. A meglévő épület bővítésével új terek kialakítása (közösségi tér).....	23
4.2.2. Modern technológiai fejlődéssel lépést tartani.....	23
4.3. Szolgáltatások.....	24
4.3.1. Az integrált könyvtári rendszer karbantartása, fejlesztése.....	24
4.3.2. Az olvasási kultúra és a digitális írástudás fejlesztése.....	24
4.3.3. Digitális tartalomszolgáltatás fejlesztése.....	24
4.3.4. Fiókkönyvtári hálózat bővítése.....	24
5. Záró rendelkezések.....	25

1. Bevezetés

A Széchenyi István Városi Könyvtár stratégiai terve a Sopron Megyei Jogú Város Integrált településfejlesztési stratégia: 2014-2020 és a Központi Statisztikai Hivatal vonatkozó adatainak felhasználásával készült.

1.1. A stratégia tervezés célja

Világunk állandó mozgásban, változásban van. Az emberek élete felgyorsult, a rendelkezésre álló információk megsokszorozódtak, a technikai fejlődés hihetetlen távlatokat nyithat meg. Ezekhez a külső körülményekhez a könyvtárnak is alkalmazkodnia kell, választ kell adnia a külső környezet által támasztott kihívásokra, de eközben folyamatosan törekednie kell kitűzött céljai megvalósítására is. Ennek hatékony eszköze a stratégiai tervezés, mely a külső körülményeket és a belső adottságokat figyelembe véve segíti, hogy a könyvtár meg tudjon felelni a felhasználók által támasztott igényeknek és megvalósíthassa céljait.

1.2. A könyvtár bemutatása

1.2.1. Általános adatok

A könyvtár megnevezése: Széchenyi István Városi Könyvtár

Székhelye: 9400 Sopron, Pócsi u. 25.

Levelezési cím: 9401 Sopron, Pf. 99.

Telefonszám: 99/511-250

Fax: 99/311-418

Honlap: www.szivk.hu

E-mail cím: konyvtar@szivk.hu

Fenntartó szerv neve, székhelye: Sopron Megyei Jogú Város Önkormányzat, 9400 Sopron, Fő tér 1.

Alapterület: 1350 m²

Ellátandó terület: Sopron és környéke

1.2.2. A könyvtár részlegei:

- Kölcsonzópult
- Szépirodalom
- Szakirodalom
- Médiatár
- Gyermekkönyvtár
- Helytörténet
- Olvasó- és internetterem, folyóirat-olvasó, idegen nyelvű szépirodalom
- Állománygondozási és Informatikai Osztály

- Kötészet

1.2.3. A könyvtár története

Könyvtárunk története évszázados múltra tekint vissza, elődje a Városi Közkönyvtár 1915-ben nyílt meg. Az intézmény a történelem viharai közepette kisebb megszakításokkal több helyen is működött. 1951-ben Körzeti Könyvtárrá alakult, majd 1952-től Járási-Városi Könyvtár lett és az akkori Városi Tanács kezelésébe került. A gyermekkönyvtár létrejöttének dátuma 1958-ra tehető, ekkor kapott külön helyiséget a művelődési házban. 1986-ban megnyílt a könyvtár zenei részlege.

Az intézmény életében nagy törést jelentett a 2001-es év tavasza, amikor az Önkormányzat döntése következtében kiköltöztették a város szívében álló Magyar Művelődés Házából (ma Liszt Ferenc Konferencia és Kulturális Központ), mely már közel fél évszázada adott otthont neki. A könyvtár a volt közgazdasági szakközépiskola régi, elhasználdott épületében nyitotta meg ismét kapuit, mely nagysága és széttagoltsága, elkülönített kis terei miatt sem igazán alkalmas könyvtári célokra, s az akadálymentesítés csak részben oldható meg. Távolabb került a központtól, nehezen megközelíthető, rosszak a parkolási lehetőségek. Emellett a legnagyobb gond, hogy itt nem volt lehetőség raktár kialakítására, ezért a város másik felébe került a raktár, ahol az állománynak kb. a fele található és innen vándorolnak oda-vissza a szükséges dokumentumok.

Folyamatosan napirenden volt az új könyvtár építése, de a pályázati lehetőségeket nem sikerült kihasználni, így az új könyvtáráépületre még várnunk kell. Az intézmény a város és a környék mintegy 40 települése számára nyújt könyvtári szolgáltatást. Jelenleg egy fiókkönyvtárat működtet, a 2006-2018 között működő kistérségi könyvtári ellátásba folyamatosan kapcsolódtak be a falvak könyvtárai, 30 község tartozott az ellátott települések körébe.

A könyvtár és a gyermekkönyvtár egyaránt rendelkezik saját honlappal, az intézmény jelen van a Facebook-on és az instagrammon is. A 2020-as novemberében hozta létre a könyvtár videocsatornáját a Youtube-on. A honlapot egyre többen látogatják, gyorsan nő az online-szolgáltatásokat igénybe vevő felhasználók száma is.

Állománya értékes részét képezi a Helyismereti Gyűjtemény, a Széchenyi Gyűjtemény és a Médiatári Gyűjtemény.

A könyvtár elkötelezte magát a minőségirányítási rendszer bevezetése mellett, szolgáltatásait ennek megfelelően szervezi át.

1.3. Küldetésnyilatkozat

Könyvtárunk települési feladatokat ellátó nyilvános közkönyvtár.

Küldetésünknek tekintjük a minőségi szolgáltatások nyújtását a használók széles körének, biztosítva az esélyegyenlőséget, a kultúrához történő szabad hozzáférést.

Hiteles, több forráson alapuló, egyetemes és helyismereti információszolgáltatást nyújtunk, a kihívásoknak megfelelő szakmai tudással rendelkező munkatársainkra, és korszerű technikai felszereltségünkre építve.

Támogatjuk az oktatás és képzés minden formáját, a szabadidő eltöltését, fejlesztjük az információs műveltséget és a digitális írástudást.

1.4. Jövőkép

Új épületben megtaláljuk végleges otthonunkat, amely megfelel a XXI. század kihívásainak. Innovatív szolgáltatásainkkal helyi információs központként működünk, mint a tudásalapú társadalom alapintézménye.

Szoros integrációt alakítunk ki a város kulturális intézményeivel. Szellemi-kulturális értékközvetítőként hozzájárulunk városunk és környékének fejlődéséhez.

Könyvtárunk közösségi tér, hagyományos és virtuális találkozóhely minden korosztály számára.

2. Helyzetértékelés

2.1. SWOT elemzés

	ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
B E L S Ő K Ö R N Y E Z E T	<ul style="list-style-type: none">• folyamatosan gyarapodó állomány – olvasói igények figyelembe vétele• gazdag, igényes állomány – különös tekintettel a médiatár és a helytörténet gyűjteményére• megfelelő keret az állománygyarapításra• újonnan kiadott dokumentumok gyorsan az olvasókhoz kerülnek• jól képzett, elhivatott, segítőkész szakemberek• ingyenes internethasználat• wifi szolgáltatás• a könyvtár zárva tartási idejére folyóiratok és olvasótermi dokumentumok kölcsönzése• 16 dokumentum kölcsönzése• HUNTÉKA katalógus online hozzáférhetősége• lehetőség az online hosszabbításra, félretételre• rendezvények, kézműves foglalkozások• vakok és gyengén látók számára nagyítógép, tájékozódást segítő vezetősávok• csökkent hallók támogatása (indukciós hurok felszerelése)• intézményi könyvkötészet• az átlagos hazai közkönyvtári helyzetnél jobb technikai felszereltség• családi kapcsolatok az olvasókkal• jól működő közösségi szolgálat	<ul style="list-style-type: none">• az olvasói igényeknek nem megfelelő nyitva tartási idő• az épület elhelyezkedése (nehezen megközelíthető), műszaki állapota• könyvtárnak alkalmatlan az épület belső felosztása (kis termekre tagoltság)• parkolási lehetőség hiánya• nem teljes az akadálymentesítettség• az állomány egy része a raktárban van• raktár nagy távolsága és rossz műszaki állapota, mely veszélyezteti az állományt• elégtelen dolgozói létszám• osztályok, dolgozók bizonyos fokú elszigeteltsége• dolgozók eltérő leterheltsége• alacsony a beiratkozott olvasók létszáma, s ez is csökkenő tendenciát mutat• IKR pontatlansága, hiányosságai• a vezetősávok felfrissítésre szorulnak• innovatív szolgáltatások hiánya• nem megfelelő kapcsolat, együttműködés a város más kulturális intézményeivel• elégtelen jelenlét, promóció a médiában – nem vagyunk a köztudatban• közösségi tér, különálló konferencia terem hiánya• a programok lebonyolítása a nyitvatartási idő terhére történik• kevés látogatót vonzó rendezvények

	<ul style="list-style-type: none"> • jó együttműködés egyes városi intézményekkel • fenntartó biztosít ingyenes rokkant parkolóhelyet, biciklitárolót • a minőségbiztosítási rendszer kiépítése • erősödő inline jelenlét (új típusú rendezvények, vetélkedők) 	<ul style="list-style-type: none"> • az állomány jelentős része nincs használatban • akadozó belső kommunikáció • konfliktus kezelési problémák • elégtelen belső tudásmegosztás • fiókkönyvtári hálózat hiánya • technológiai újítások bevezetésének nehézsége (technika és HR)
	LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
K Ü L S Ö K Ö R Ü L M É N Y E K	<ul style="list-style-type: none"> • szponzorok, támogatók megnyerése • a SZIKA (Széchenyi István Könyvtári Alapítvány) támogatásával új források bevonása • idős és akadályozott olvasók igényeinek megjelenése • használói igény a hosszabb nyitva tartásra • folyamatos pályázati aktivitás (EU-s, önkormányzati, NKA-s, egyéb) • kapcsolatok erősítése (kulturális és oktatási intézmények, Monguz Kft., civil szféra, turista iroda, könyvkiadók, könyvterjesztők, beszállítók) • kitelepülés – külső rendezvények • digitális írástudás fejlesztése • helyi vonatkozású digitalizált tartalmak • elektronikus kormányzati szolgáltatások népszerűsítése • továbbképzések • szakmai rendezvények • publikálási lehetőség • turisták, gyógykezeltek által támasztott igény • többnyelvűség iránti igény (honlap, szórólapok, nyomtatványok) • honlap új platformokon való elérhetősége • a döntéshozók hozzáállása megváltozik • a könyvtár épületével kapcsolatos kedvező változások - új épület vagy az épület átépítése • könyvtári eligazító táblák megjelenése a városban • humán erőforrás növelésének lehetősége, új 	<ul style="list-style-type: none"> • az állománygyarapításra fordítható összeg csökken • könyvtáros életpálya presztízse alacsony – szakemberhiány kialakulása • a nyugdíj előtt álló dolgozók magas száma • csökkenő fenntartói támogatás • pályázati lehetőségek csökkenése • nem változik az intézmény elhelyezkedése • kedvezőtlen jogszabályi változások • közgyűjtemények összevonása • politikai befolyás erősödése a szakmai döntésekben • a digitalizáció előretörésével változó olvasási kultúra és olvasói igények • a könyvtár szerepének átértékelődése, háttérbe szorulása • a könyvtárépület területének további csökkenése • megnövekedett belső migráció, mobilitás kedvezőtlen hatásai a könyvtárhasználatra

szakemberek megjelenése <ul style="list-style-type: none"> • források növekedése • új elektronikus tartalmak és szolgáltatások megjelenése • új típusú rendezvények – új célcsoportok 	
--	--

2.2. A makrokörnyezet elemzése – PGTTJ

2.2.1. A település bemutatása

Sopron, a Sopron-Fertőd Kistérség központja, a kistérséghez 40 település tartozik, lakosságának száma 100 ezer körüli, területe 857 négyzetkilométer. A települések közel harmada 500 főnél kisebb népességű, további harmadában a lélekszám nagyobb 500 főnél, de nem éri el az 1000 főt. A térségben 3 város van (Fertőd, Fertőszentmiklós, Sopron) és 2 nagyközség (Nagyecenk, Sopronhorpács), a községek száma 34.

Sopron város területe 169 négyzetkilométer, lakóinak száma 67 ezer fő. A város 1991 óta megyei jogú városi rangot kapott, ennek megfelelően a városi ellátások köre széles.

A nevelés-oktatási feladatokat 6 bölcsőde (Sopron Megyei Jogú Város bölcsődei részlegei: Kuckó, Csodaország, Bóbita, Zöld ág, Napraforgó, Százszorszép Bölcsődék), 18 óvoda (ebből 3 központi óvodához 15 önkormányzati, 2 egyházi, 2 a Nyugat-magyarországi Egyetem (továbbiakban NYME), 1 alapítványi fenntartású) 8 általános iskola (4 és 1 tagiskola önkormányzati, 2 egyházi, 1 német nemzetiségi), 3 gyógypedagógiai nevelési-oktatási intézmény és 9 középiskola (ebből a Soproni Szakképzési Centrumhoz 4 és 1 kollégium tartozik, 1 önkormányzati fenntartású) látja el, mellettük Horváth József Alapfokú Művészetoktatási Intézmény működik. A Soproni Egyetemen négy karon oktatnak (Benedek Elek Pedagógiai Kar, Erdőmérnöki Kar, Lámfalussy Közgazdaságtudományi Kar, Simonyi Károly Műszaki, Faanyagtudományi és Művészeti Kar)

A Soproni Gyógyközpont – a debreceni egyetem oktatókórháza – 120 000 ember egészségügyi ellátásáért vállal felelősséget Sopron városában és a környéken. Gyógyító, diagnosztikai és rehabilitációs tevékenységük 3 telephelyen folyik.

A város kulturális élete sokszínű: önálló színházi társulattal, helyi, régiós és országos jelentőségű rendezvénysorozatokkal (Soproni Ünnepi Hetek, Soproni Tavaszi Napok, borfesztiválok, Régi Zenei Hetek, Volt Fesztivál, Országos Érembiennálé, Kelta Ünnepe, Páneurópai Piknik Emléknapp), konferenciákkal.

2.2.2. Politikai tényezők

Az elmúlt években bekövetkezett törvényi, jogszabályi változások, átalakították a kultúra területét, ezért megváltozott intézményünk politikai környezete.

Az új Alaptörvény szakított az önkormányzatiság település központú felfogásával. Az önkormányzatok az államigazgatással szorosan együttműködve dolgoznak és az államigazgatási ellenőrzés nagyobb szerephez jut.

A kormányhivatalok a törvényességet felügyelik és beavatkozási lehetőségük is van. Az önkormányzatok gazdálkodását az államigazgatási korlátok határozzák meg, a finanszírozás kötött. A járási hivatalok a megyei kormányhivatalok egységeként működnek.

A Magyar Önkormányzati Törvényben hangsúlyozottabbá vált az önkormányzati kötelező feladatok ellátása.

Átalakult a magyar kulturális intézményrendszer. Az új Köznevelési törvény szerint az óvoda kivételével a köznevelési intézmények fenntartójává az állam vált. A tankötelezettség terén változás, hogy 3 éves kortól kötelezővé vált az óvoda. Megújult a Nemzeti Alaptanterv és kidolgozták a pedagógus életpálya modellt is.

Módosították „A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló törvényt”. A településeken működő, korábban megyei fenntartású muzeális intézmények a székhely szerint illetékes települési önkormányzatok fenntartásába kerültek.

Könyvtárunk önállóan működő gazdálkodási jogkörrel rendelkezik, a Polgármesteri Hivatal felügyelete mellett.

A helyi politika

Városunkat – a 2006. évi önkormányzati választások óta – kormánypárti többségű testület irányítja. A közgyűlés 17 fős, ebből 12 fő a FIDESZ-KDNP, 1 a PÁRBESZÉD, 4 MOMENTUM-JOBBIK-MSZP-DK-LMP-MINDENKI MAGYARORSZÁGA tagja.

Intézményünk a Kulturális és Oktatási Bizottság számára évenként beszámolót készít, ill. a következő évi munkatervet is benyújtja.

SMJV településfejlesztési koncepciójában szerepel: „városi-egyetemi könyvtár fejlesztése, pl. egy közös uniós pályázat keretében régóta napirenden van, de eddig forráshiány és egyéb akadályok miatt ez nem realizálódott.” A könyvtár aktuális állapota fejezet felsorolja a jelenlegi problémákat (raktár, épület stb.). Az azonosított kulturális problémák között szerepel, hogy „A városi könyvtár épülete nem központi elhelyezkedésű, területi kapacitása nem elegendő, így jelenleg külső raktárból kölcsönöznek. A levéltár és könyvtár által megkezdett, értékmentő dokumentum digitalizálás folytatása jelenleg csak bizonytalan pályázati forrásokból valósulhat meg.”

A koncepció világosan megfogalmazza, hogy a város közművelődési intézményei, közgyűjteményei a kulturális élet központjaivá kell, hogy váljanak.

2.2.3. Gazdasági tényezők

A 2010 és 2017 közötti időszakban hazánk gazdaságát alapvetően növekedés jellemezte. Ezen időszak alatt a lakosság fogyasztása 772,4 ezer forintról 1 millió 106 ezer forintra, 1,4-szeresére bővült, ami reálértéken 25,1%-os növekedést jelent. A 2008-as válság – amiben a háztartások eladósodottságának kiemelkedő szerepe volt – a 2010-es évek elején még éreztette hatását, amiért 2012-ig stagnált, illetve csökkent a háztartások fogyasztása. Ezt követően azonban – már kedvezőbb társadalmi-gazdasági környezetben –, a fogyasztói bizalom erősödésnek indult, a fogyasztás színvonala pedig évről évre nőtt.

A magyar munkaerőpiacot jellemző alacsony szintű foglalkoztatást és magas munkanélküliséget a gazdasági válság időlegesen elmélyítette, azonban 2013-tól kedvezően alakultak a munkaerő-piaci

folyamatok: a foglalkoztatottság nőtt, a munkanélküliség és az inaktivitás csökkent. A regisztrált munkanélküliségi ráta a 15–64 éves korosztályban 2014–2019 között folyamatosan csökkent, az előző év végi 10 százalékról 2019-re 3,5%-ra. Az OECD-tagországok gyakorlatához képest hazánkban a munkaerőpiacon jelenlévők sokat dolgoznak, rangsorban a 8. leg többet.

A háztartás-statisztika fogyasztásra vonatkozó adatai szerint az egy főre jutó havi átlagos összes kiadás 2010 és 2017 között 43 százalékkal emelkedett. Ebből havi szinten a kultúrára, szórakozásra költött összeg 6187 forint volt 2017-ben. Megfigyelhető, hogy a háztartások összes kiadásuk egyre kisebb hányadát fordítják kultúrára, szórakozásra. 2010-ben 7,8, 2017-ben már csak 6,7 százalékát. A jövedelemszint jelentősen befolyásolja a kiadások mértékét. A leggazdagabb és legszegényebb lakossági rétegek kultúrára, szórakozásra fordított kiadásai közötti különbség jelentős és egyre nő. 2013-ban 7,7-szeres volt a különbség, mely sajnos 2017-re tizenegyszeresre nőtt. A hírközlésre költött összeg esetében a különbség ötszörös volt. Ez a tendencia az amúgy is sérülékeny társadalmi csoportokat érinti negatívan, és felerősíti a társadalom szegmentálódását.

Helyi gazdasági környezet

Sopron nem tartozik a nagy gazdasági súlyú megyei jogú városok közé. Ezt jelzi, hogy az önkormányzat saját folyó bevételeiből az iparüzési adóbevétel csak 43,5%-os súlyt képvisel, amely jelentősen elmarad a regionális riválisok értékeitől, korlátozva a saját erős fejlesztések megvalósíthatóságának lehetőségeit. Hiányoznak a városból a sok embert foglalkoztató, nagy hozzáadott értékű, termelő típusú tevékenységet folytató iparvállalatok. Sopron gazdasági versenyképességét rontja, hogy a hazai versenytársak mellett a burgenlandi konkurenciával is meg kell küzdenie.

A gazdasági szektorokat vizsgálva megállapítható, hogy Sopronban a mezőgazdaság súlya elenyésző, csak a szőlőművelés és az erdőgazdasági ágazat érdemel említést. Magyarországon a második legnagyobb parkerdő itt található a TAEG Zrt. kezelésében. A nagy múltú borászat néhány pozitív kivételtől eltekintve inkább kulturális, mint gazdasági jelentőségű.

Az iparon belül a feldolgozóipar súlya domináns, azonban a betelepült vállalatok nagy része összeszerelő, vagy más alacsony hozzáadott értékű tevékenységet folytat. A vállalatok jelentős része leányszervezet, korlátozott döntési jogkörrel. Az ágazaton belül kiemelhető az autó- és elektronikai ipar, a fa- és bútorigar, üvegipar, a gumiipar, a fém- és gépipar és a Heineken Hungária Sörgyárak Zrt. révén az élelmiszeripar szerepe.

Az építőipari cégek szerepe a város gazdasági életében nem túl jelentős, jellemző, hogy a terület szakembereinek jelentős része Ausztriában vállal munkát a többszörös bér miatt.

A szolgáltatási ágazat részaránya Sopronban a működő vállalkozások és a foglalkoztatottak száma alapján is meghaladja a 80%-ot. A szektor legjelentősebb alterületei: a logisztika (szereplőit a Sopron Régió Logisztikai Klaszter fogja össze, legfontosabb képviselője a 2011-től önálló GYSEV Cargo Zrt.), a szálláshely-/vendéglátás, a kereskedelem, az ingatlanügyletek, valamint az egészségügyi- és wellness-szolgáltatások. A soproni logisztikai központ az ország 10 kijelölt logisztikai központjának egyike.

Sopron gazdaságában az egészségügyi és szépségipari turizmus átvette az 1990-es évek bevásárló turizmusának helyét, hiszen ezen a területen a szolgáltatások ára még mindig számottevően alacsonyabb, mint Ausztriában. A magas színvonalú szolgáltatások ugyanakkor sok esetben még

mindig a szürkegazdaságot erősítik. A 2000-es években a bevásárló turizmus visszaszorulásával párhuzamosan a ruházati és az élelmiszerboltok száma csökkent, ugyanakkor több új bevásárlóközpont is létrejött. Az átrendeződést különösen a belvárosi területeket sújtotta.

Jelenleg nem a munkanélküliség a gond, hanem sokkal inkább az, hogy ma már a súlyos munkaerőhiány sokszor gátját képezi a vállalkozásaink növekedésének. A soproni ipari és szolgáltató vállalatok egyaránt komoly munkaerőhiánnyal küzdenek: az osztrák elszívó-hatással szemben a helyben elérhető bérek nem versenyképesek. A potenciális nagybefektetők számára a szakemberhiánynál is súlyosabb problémát jelent a város nem kielégítő közúti megközelíthetősége.

A város gazdaságszerkezetére az jellemző, hogy a mikro-, kis-és középvállalkozás-ok szerepe a meghatározó. A rendszerváltást követő évek pozitív kilátásai ellenére a megszűnő korábbi nagyvállalatok helyére nem települtek olyan korszerű multinacionális cégek, mint a szomszédos városokba. Gyakorlatilag teljesen kimaradt ez a folyamat a város gazdaságtörténetéből. A város 10 legnagyobb foglalkoztatója közül hat szolgáltató (pl. NYME, Soproni Gyógyközpont), melyek a non-profit szférában működnek. Ez azt is jelenti, hogy a munkavállalók legalább egy negyede nem a versenyszféra alkalmazottja. A 250 főt meghaladó foglalkoztatotti létszámmal mindössze 8 vállalat működik, ugyanakkor a nagyvállalatok hiányának pozitív hozadéka a világgazdasági folyamatoknak való mérsékeltebb kitettség.

Sopron határ közeli fekvése miatt a külföldi befektetők számára vonzó területnek számít. Jelenleg már a működő vállalkozások 6,5%-a külföldi érdekeltségű, amely a megyei jogú városok között a legmagasabb érték. A 305 db külföldi érdekeltségű vállalat átlagos saját tőkéje ugyanakkor kifejezetten alacsony: a rendszerváltást követően betelepült osztrák tulajdonú cégek döntő többsége a földrajzi közelség és az olcsó munkaerő jelenléte miatt választotta Sopront.

Az egészségügyi- szépség- wellness szolgáltatások jelentős többsége a Belvárosban összpontosul, ezen kívül a turisztikai szolgáltatók legnagyobb részét a Lövékben koncentrálnak. Az ipar szereplői az északnyugati városrészben, valamint a két ipari parkban központosulnak.

A legrégebben létrejött ÉNy-i iparterület kedvezőtlen adottságú, megközelítése kizárólag a városon keresztül lehetséges. A terület egy része barna mezőnek számít, kedvezőtlen adottságú, de a meglévő infrastruktúra miatt hosszú távon fennmarad.

A DK-i iparterület a 84-es bevezető út mentén, a GYSEV vasútvonalai által körülhatárolt területen található, ez Sopron legnagyobb zöldmezős iparterülete, mely magánereős beruházásként jött létre. Az Ipari Park közlekedési helyzete kiváló, bár meglévő úthálózata leromlott és hiányos, esetleges bővítése komoly út- és közműfejlesztést igényel.

Az Aranyhegyi Ipari Park a soproni gazdaságfejlesztés másik kiemelt szervezete Sopron északi részén fekszik. Az intenzív lakópark-építés ugyanakkor megnehezítette a vállalkozások betelepítését. A korszerű inkubátorház megépítése ellenére az eredeti célt, a technológiai park és innovációs központ funkciót nem teljesen tölti be. Mára az épület döntő részét piaci alapon működő cégek foglalják el. Az egyetemi K+F központ kiköltözött, a tervezett cégkiválasztási mechanizmus, amelyben az Egyetemnek komoly szerep jutott volna, ma már nem működik. Ez az ipari park számottevően már nem bővíthető.

A város gazdasági életének szereplői a terület fő problémáit az alábbiakban jelölték meg:

- munkaerőhiány

- szakképzés problémái
- a város nem megfelelő minőségű belső közlekedése, fontos lenne a belső úthálózat fejlesztése
- Sopron rossz megközelíthetősége (Budapest, Győr felől). A város közlekedése az elmúlt néhány év során annyira túlszűfoltta vált, hogy az negatívan hat ki a gazdaságra és természetesen az általános életfeltételekre. Keleti és nyugati irányból is nagyrészt egyetlen útvonalon, a 84-es főúton közelíthető meg a település, ez már a bemeneti szakaszokon hatalmas zsúfoltságához vezet, főleg azokban az időszakokban, amikor az Ausztriába munkavállalási céllal ingázók a munkahelyükre mennek, vagy onnan jönnek. Ezen remélhetőleg segít majd az M85-ös gyorsforgalmi út most zajló építése. A munkálatok eredményeképpen 2020 végére már kétszer két sávós úton lehet haladni Győr és Sopron között.
- A vasúti közlekedés terén fő probléma, hogy az egy sínpárú Sopron-Győr vonal teljesítőképessége határára ért. Ennek a vonalnak két sínpárúra bővítésére és a pálya szerkezetének felújítására lenne szükség.
- magas iparterületi ingatlanárak
- infrastruktúrával ellátott iparterület hiánya
- egyetem elkülönül a város gazdaságától, nem vált annak szerves részévé
- a fekete munka nagy aránya

A jövő útja az Ipar 4.0 elnevezésű, a digitalizációra, automatizálásra, a tudástőke gyakorlatban történő kamatoztatására alapozó iparfejlesztések ösztönözése és megvalósítása a térségben. szomszédos osztrák térségekkel együttműködve.

Az egyes gazdasági ágazatokban az innováció, a kutatás-fejlesztés mindennapi gyakorlattá tétele a Soproni Egyetem tudományos, szellemi bázisára építve és azt a korszerű gazdaság igényei szerint továbbfejlesztve

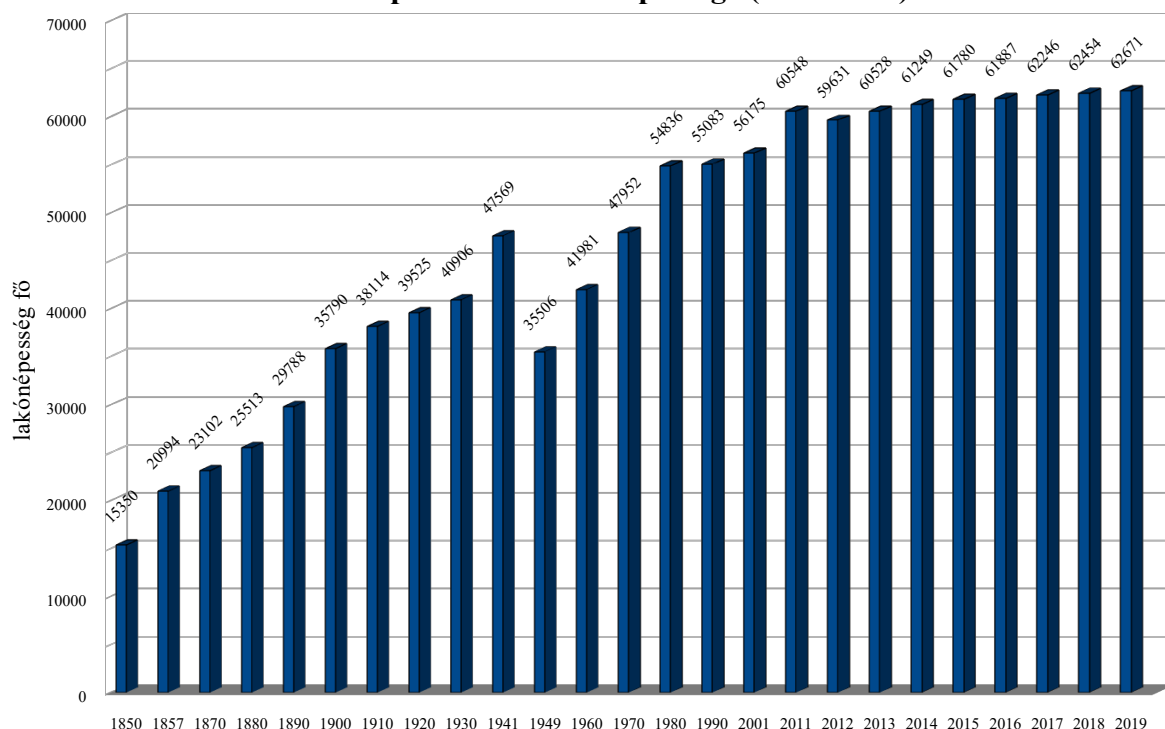
Az Egyetem és a gazdasági szereplők, a Sopron Megyei Jogú Városi Kereskedelmi és Iparkamara kapcsolatrendszerének erősítése, Gazdaságfejlesztési Kompetencia és Módszertani Központ létrehozása.

A térség a hazai gazdaság részeként integrálódva a jelenleg gazdaságilag sokkal fejlettebb osztrák térségekbe váljon vonzó befektetési térré a digitális és tudásalapú vállalkozások számára.

2.2.4. Társadalmi tényezők

Sopron város népességének számáról az 1850-es évektől rendelkezünk már adatokkal. Az első népességszám kb. 15 ezer volt, ám ez a szám egészen 1941-ig dinamikus emelkedést mutat, hiszen addigra elérte a 47 ezres értéket. A második világháború után azonban visszaesett az 1930-as szintre és csak 1970-re érte el ismét a háború előtti értéket. Az országos folyamatokkal párhuzamosan az 1980-as évektől lassult a lakosságszám növekedés, de az 1990-es évek második felétől több hullámban is az országos trendektől eltérően alakultak az adatok, ugyanis a stagnálás és csökkenés helyett itt növekedést regisztráltak.

Sopron város lakónépessége (1850-2019)

Érdekes adat a város népességére vonatkozóan, hogy míg a lakónépesség a KSH adatai szerint is emelkedést mutat, addig az állandó népesség száma csökken, vagyis magas a különbség az állandó népesség és a lakónépesség között, ami a betelepülők magas számával magyarázható.

Év	2016	2017	2018	2019
Állandó népesség	58758 fő	58611 fő	58458 fő	58294 fő

A természetes szaporodásra vonatkozó adatok nem mutattak eltérést, a lakosságnövekedés oka elsősorban a határ menti elhelyezkedésből adódó magasabb életminőség lehetősége, vagyis az ausztriai munkavállalás miatti bevándorlás. Ezzel kapcsolatban korábban nem álltak rendelkezésünkre pontos statisztikai adatok, de egyéb vizsgálatok azt mutatták, hogy a bevándorlók főként Kelet-Magyarországról érkező, általában középfokú szakképesítéssel rendelkező, fiatal felnőttek.

Egy 2018-as tanulmány sok új információval szolgált a belső vándorlás tekintetében. A Soproni Egyetem Lámfalussy Sándor Közgazdaságtudományi Karának oktatói online kérdőíves felmérést végeztek, melyet 782-en töltöttek ki. Az empirikus kutatás megállapításai szerint a régi lakosokhoz viszonyítva az újak fiatalabbak, 78%-uk 35 év alatti volt, ami nem csoda, hiszen általában a fiatalok vesznek részt nagyobb arányban a migrációban. A 2009 után érkezettek körében kevesebb a diplomás (45%), több az általános iskolát végzett (3%) és viszonylag magas a szakmunkásképzőt végzettek aránya (33%). A felmérés szerint a 2009 után Sopronba irányuló migráció hajtóerői között a munka jelentősége erősödött; a város a munkavállalás miatti belföldi migráció egyik kiemelkedő célpontja lett. A gazdasági válság előtt a bevándorlók kb. egyharmada tanulni jött Sopronba, a válság után azonban felére csökkent az arányuk. A legtöbben a Zalaegerszeg–Nyíregyháza-vonaltól

északra levő országrészből származnak; a város kevésbé vonzó az ország déli felében (pl. Dél-Alföld, Dél-Dunántúl) lakók számára.

Kivándorlás csekély mértékben regisztrálható, amely a fiatal felnőtteket érinti, akik más régióban szereznek diplomát és nem térnek vissza a városba, hanem közeli nagy településen, vagy a fővárosban maradnak.

Sopron városának korösszetételére az országos tendenciák jellemzőek, vagyis az előregedő lakosság miatt felmerülő problémákkal kellett szembenéznie. Ezen belül is ki kell emelni, hogy az egyes városrészek korstruktúrája igen eltérő képet mutat. Az idős lakosság területileg kiugróan a város belső területein koncentrálódik, ott, ahol a könyvtárunk is elhelyezkedik. Ugyanígy megfigyelhető a külső, kertvárosias lakóterületeken a 0-14-éves gyermekek magas száma. Ugyanakkor a friss adatokból kiderül, hogy a betelepült lakosság jellemzően gyermekvállalás előtt álló fiatal felnőttekből áll, melynek köszönhetően a korábban súlyos problémaforrásként prognosztizált előregedési folyamat az utóbbi években számottevően lassult a térségben.

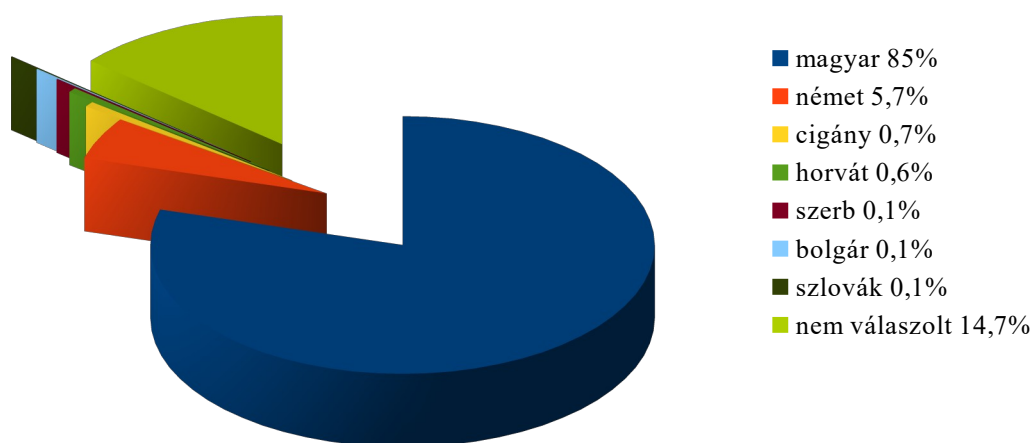
A város lakosságának képzettsége tekintetében megállapítható, hogy az érettségizettek és diplomások aránya magasabb, mint a megyei átlag. Az 1000 főre jutó felsőoktatási hallgatói létszám tekintetében is előkelő helyet foglalunk el, így városunkról az is elmondható, hogy egyetemi városnak tekinthető.

Az egészségügyi állapotot illetően az országos átlaghoz képest 0,8 évvel hosszabban élnek a Soproniak, amely erősíti a város előregedő jellegét.

Fontos tényező, hogy a város határ menti elhelyezkedéséből adódóan az ausztriai lakosság számára is megnyílt az út. Sok osztrák látogat el Sopronba, és vannak akik érdeklődnek a magyar nyelv iránt, vagy közérdekű információkra van szükségük. Ezért fontos az idegen nyelv ismerete és az idegen nyelvű tájékoztató anyagok megléte a könyvtárunk számára is.

A soproni kisebbségekre vonatkozóan a 2011-es népszámlálás nyújt adatokat. Ekkor a város lakossága 59459 fő volt. Városunkban 4 kisebbség is rendelkezik nemzetiségi önkormányzattal: a német, a roma, a horvát és a bolgár. Egy személy több nemzetiséghez is tartozhat, ezért az arányok összege meghaladhatja a 100%-ot.

Nemzetiségek Sopronban 2011

A munkanélküliségi ráta a környező térségünkben és különösen Sopronban kiemelkedően alacsony az országos adatokhoz képest, hiszen 2015-ben ez a szám mindössze 0,95% volt, míg az országos adat 6,2%, a 4. negyedévben. Ez a ráta további csökkenést mutat, a regisztrált munkanélküliek száma 2018-ban 361 fő. Bizonyos szakmák tekintetében munkaerőhiány is jelentkezik. Az osztrák elszívó-hatás erősödése rendkívül komoly problémát jelent a helyi munkáltatóknak: a képzett és mobilis munkavállalók nagy része kint dolgozik, egyre kevesebb a megfelelő képesítéssel és gyakorlattal rendelkező ember.

A regisztrált hajléktalanok száma 2015-ben valamivel több, mint 100 fő volt. Több ellátási forma is segíti őket, hiszen nappali melegedő, népkonyha és éjjeli menedékhely is biztosított számukra.

Év	Népkonyha átlagos napi forgalma	Nappali melegedő átlagos napi forgalma
2016	29 fő	37 fő
2017	22 fő	31 fő
2018	22 fő	29 fő

A Hajléktalanokat Ellátó Intézetek kívül működik még a Sopron és környéke Család- és Gyermejkölési Ellátás Intézete, Idősek Otthona, valamint a rokkantak és akadályozottak számára munkalehetőséget biztosító Foreno Foglalkoztatási és Rehabilitációs Nonprofit Kft.

Sopron városában élénk civil élet folyik, amelynek egyik bizonyítéka, hogy számos egyesület, alapítvány és közalapítvány működik, mint például Pátria Közalapítvány, Sopron Segít Közalapítvány, Soproni Sport Közalapítvány, Soproni Városi Gyermekek- és Ifjúsági Alapítvány.

2.2.5. Technológiai tényezők

Hírközlés

Az ország településeinek távközlési körzetekbe történt besorolása szerint, Sopron a 20. számú primer körzetben helyezkedik el, 40 településével. A körzet primer központja Sopronban üzemel, a másik központ a Győri gyűjtőgóc (szekunder központ). Ezen keresztül csatlakozik a régiós, és az országos digitális távbeszélő hálózathoz.

A területen lévő távközlési szolgáltatók: (vezetékes)

- Magyar Telekom NYRT.

A városban a Magyar Telekom NYRT. meglévő saját infrastruktúráját épített ki. Az optikai hálózat további fejlesztésére lehet számítani, mellyel több szolgáltatás egyidejű párhuzamos igénybe vételét - TV, internet, telefon - biztosítja. A lehető legnagyobb sávszélesség elérésére törekszik, hogy az optikát, a felhasználóig építi ki.

- UPC Magyarország Kft.

A UPC Sopronban a telefonszolgáltatás beindításával teljes körű telekommunikációs szolgáltatást nyújt, s a Magyar Telekom után a második legnagyobb szolgáltatóvá lépett elő. 2019-ben a Vodafone cégcsoporthoz csatlakozott, így a különálló mobilszolgáltatásuk megszűnt.

- Invitel ZRT.

Sopron, mint térség, nagy szálszámú optikai kábelen csatlakozik fel az Invitel országos (gerinc) hálózatára. 2018-tól a Digi Csoport tagja, teljes körű szolgáltatást (TV, telefon, Internet) nyújt.

- ZNET telekom

Korábban mikrohullámú internetszolgáltatást nyújtott, fokozatosan építi ki az optikai hálózatát, melyen keresztül szélessávú internet elérést biztosítanak. Társzolgáltatóival együtt teljes körű telekommunikációs szolgáltatást is nyújt (internet, analóg telefon, Mindig TV Extra).

Vezeték nélküli szolgáltatók:

- Antenna Hungária Magyar Műsorszóró és Rádióhírközlési Zrt.

Fő tevékenységi területe, az országos földfelszíni televízió és rádióműsor-szórás, illetve -szétosztás, valamint a műholdas műsorszórás és szétosztás. Szolgáltatásuk a Mindig TV szolgáltatásuk 2008-ban indult, megfelelő vételi eszközökkel ingyenesen elérhető 12 tévécsatorna és a közszolgálati rádiók adása.

Mobilszolgáltatók

- Magyar Telekom Nyrt.
- TELENOR Magyarország Zrt.
- Vodafone Magyarország Zrt.

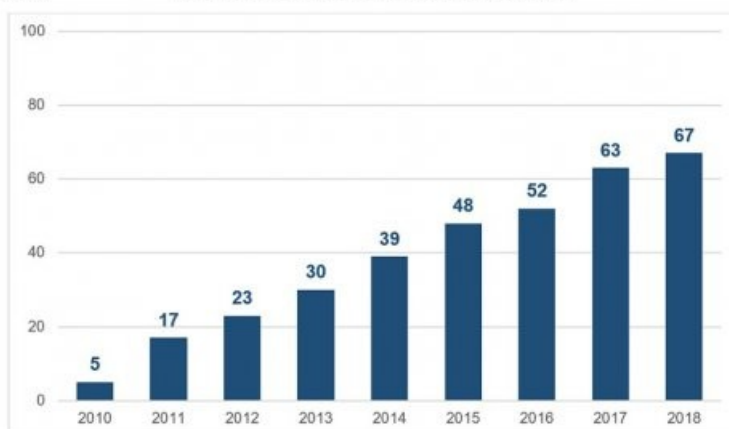
Sopron hírközlési ellátottságát tovább javítja a mobil üzletág. A város területét érintő mikrohullámú kapcsolatok biztosításához a szolgáltatók – bázisállomásokat, fejállomásokat, antenna tartószerkezeteket, antennákat építenek ki.

A KSH Digitális gazdaság és társadalom, 2018. kiadványa alapján: 2018-ban az internettel rendelkező háztartások aránya Magyarországon – az előző évhez képest 1 százalékpontos növekedést követően – 83% volt. A hazai ellátottság 2010 és 2018 között évente átlagosan 4,5%-kal emelkedett.

A technológiai fejlődéssel és a használati szokások változásával párhuzamosan átalakult az internet-hozzáférési szolgáltatások összetétele is. A vezeték nélküli előfizetéseken belül évek óta meghatározó a mobilinternet, amely az összes internet-előfizetés 69%-át adja. Ennek alapja a gyors technológiai fejlődés, amelyet a 2000-es években megjelenő harmadik generációs (3G), majd a 2012 óta elérhető negyedik generációs (4G) technológiák tettek lehetővé. Ezzel együtt az okostelefonok használata is emelkedő tendenciát mutat.

Az okostelefon terjedése Magyarországon
(a 14 éves és idősebb népesség körében, %)

Forrás: NMHH-piacutatás, Távközlési szolgáltatások használata a lakossági előfizetők körében, 2018., előzetes adatok

Technológia a könyvtárban

A könyvtár számára az elmúlt időszak legnagyobb kihívása az információ technológia hihetetlen fejlődése, az internet elérés és azon keresztül való kommunikálás tömegessé válása, az e-dokumentumok megjelenése, gyors elterjedése.

A könyvtár korábban a NIIF szerződés alapján használta az internetet, mely wifi-n keresztül érkezett az épületbe. Most a központi könyvtár épületében saját széles sávú 100 Mbit/s sebességű bérelt hálózaton (optikai kábel) biztosítja az internet-hozzáférést. A bánfalvi fiókkönyvtárban a helyi technikai adottságok miatt kisebb sebességű kábelmodemen keresztül érhető el a szolgáltatás.

Míg korábban az internethasználat keresett szolgáltatás volt, az igény egyre inkább csökkent, azt is mondhatjuk, elenyészővé vált. Ezzel párhuzamosan megjelent az a használói réteg, aki saját mobil eszközén veszi igénybe az internetet (wifi) hálózatot. Erre díjmentesen a központi könyvtár épületében van lehetősége az olvasóknak

A széles sávú internet elterjedése, a mobil kommunikációs eszközök megjelenése, a digitális írástudás gyors fejlődése napjaink valósága, amellyel lépést kell tartani.

A háztartások infó-kommunikációs eszközeinek száma jelentősen nő, az asztali számítógépekről áthelyeződik a hangsúly, a laptop, mobiltelefon, és tablet használat felé.

2017-ben száz hazai háztartásra átlagosan 194 darab mobiltelefon, ezen belül 77 darab okostelefon, valamint 55 darab laptop jutott. A háztartások jól ellátottak mobiltelefonokkal, jelenleg inkább már a minőségi cserék (pl. a hagyományos helyett okostelefon) kerülnek előtérbe. 2018-ban a világháló eléréséhez mobiltelefont használók aránya 58, míg a hordozható számítógépeké 35% volt. (Forrás: KSH. Digitális gazdaság és társadalom, 2018. p. 33.)

A könyvtárnak is meg kell felelnie az új igényeknek. pl.: technikai eszközök, és szoftverek beszerzésével.

A könyvtár fontosnak tartja, hogy digitalizálja a gyűjteményében levő kulturális tartalmakat, és online hozzáférést biztosítson ezekhez a tartalmakhoz. A Sopron Megyei Jogú Város Integrált településfejlesztési stratégia 2014-2020 szerint: „A levéltár és könyvtár által megkezdett, értékmentő dokumentum digitalizálás folytatása jelenleg csak bizonytalan pályázati forrásokból valósulhat meg”.

Napjaink valósága az interneten történő ügyintézés, melyet a kormányzat e-közigazgatásra való törekvése is előmozdít. Korábban a könyvtár E-Magyarország pont volt, ez a program azonban megszűnt, helyette a Digitális Jólét Program került bevezetésre 2017-ben. Ebben a könyvtár a megváltozott feltételek miatt nem vesz részt.

Az e-book-ok kiadása és vásárlási forgalma ugrásszerűen növekszik, a könyvtár előtt álló feladat az e-dokumentumok beszerzése és a kölcsönzés megoldása.

A könyvtári szolgáltatások elérhetők a világhálón, a 24 órás elérés, a tartalmak folyamatos frissítése, használói elvárás, akárcsak a honlap tartalmának okos telefonokon való elérése. Ennek eredménye a mobilra optimalizált verzió bevezetése.

Az integrált könyvtári rendszerrel valósul meg a munkafolyamatok gépesítése, és az online elérésű katalógus szinte azonnali frissítése.

A könyvtár HUNTÉKA integrált könyvtári rendszert használ, mely megoldást kínál a munkafolyamatok teljes körű támogatására. A hagyományos könyvtári alapfunkciókon túl lehetőséget biztosít olyan feladatok ellátására is, mint amilyen a digitális tartalomszolgáltatás, archiválás, a webes publikálás vagy a komplex közgyűjteményi portál építése, üzemeltetése.

A könyvtári munkát egyéb technikai berendezések is segítik, mint a vonalkód leolvasók, a lopás gátló berendezések – biztonsági kapu -, fénymásolók, nyomtatók, lapszkennerek.

A hátrányos helyzetű, speciális igényekkel bíró emberek számára is kínál, a használatot megkönnyítő technikai eszközöket: Braille olvasó, indukciós hurok...stb..

2.2.6. Jogi tényezők

A könyvtár fenntartása, működése/működtetése, a gazdálkodásától kezdődően minden munkafolyamatáig jogszabályok betartásával történik.

Alapvetően az 1997. évi CXL. és az annak módosításáról szóló 2012. évi CLII. törvénynek megfelelően működik, tekintve feladatait, fenntartását, finanszírozását és együttműködését. Kiemelkedő befolyással bír a könyvtár működésére az Államháztartási törvény, a költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló törvényi szabályozás, valamint a helyi önkormányzatokról szóló törvény, és a foglalkoztatási szabályok (MT. és Kjt.) is.

A könyvtári törvény kimondja, hogy a könyvtárhasználat joga mindenkit megillet, alapjog és ennek azért van kiemelt jelentősége, mert a könyvtár közfeladatot lát el.

A könyvtár, mint szervezeti forma: intézmény, költségvetési szerv, állami költségvetési forrásból gazdálkodik, létjogosultságát a kulturális törvény írja elő. Fenntartása a települési önkormányzat feladata, közvetlenül a költségvetését is a fenntartó határozza meg. A költségvetési szerv az államháztartás részét képező olyan jogi személy, amely a jogszabályban meghatározott és az alapító okiratában rögzített állami, önkormányzati feladatokat közérdekből és költségvetéséből gazdálkodva végez.

A miniszter hatásköre, hogy ellátja a könyvtári tevékenység és a nyilvános könyvtárak ágazati irányítását. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma, azon belül pedig a Kultúráért Felelős Államtitkárság az, aki törvényalkotó hatáskörében előkészíti a könyvtárak szabályozásáról és finanszírozásáról szóló jogszabályokat, fejlesztési terveket, ajánlásokat, javaslatokat dolgoz ki, amelynek során a szervezeti felépítésben alá tartozó Közgyűjteményi Főosztály munkáját figyelembe veszi. Sajnálatos módon megszűnt a korábban létező, és csak a könyvtárakkal foglalkozó Könyvtári Főosztály.

A könyvtárak munkáját segíthetik nemzetközi szervezetek irányelvei, országos szakmai szervezetek iránymutatásai. Fontos az Emberi Erőforrások Minisztérium által működtetett szakfelügyelet rendszer, amely az elvárt szakmaiságával szolgálja az egyes könyvtárak szakmai munkáját és segíti azok működését.

A könyvtári törvény 1997-ben született meg. Megjelenése óta számos módosító rendelkezést adtak közre. Lassan szükségessé válik a teljes törvény korszerűsítése.

A törvény által biztosított források mellett különböző pályázatok teremtenek lehetőséget a könyvtárak támogatására.

Az intézmény tevékenységét meghatározzák a belső szabályozások, a könyvtári jogszabályok, a foglalkoztatási és a szerzői jogi szabályok. A Könyvtár működése során kiemelt figyelmet kell, hogy fordítson az önkormányzat által kibocsátott helyi rendeletek, szabályok betartására.

Fontos, hogy kövesse a jogszabályok terén bekövetkező változásokat, hogy mindig a legfrissebb és hatályos rendelkezésekhez igazodjon.

A könyvtárra, mint intézményre vonatkozó jogszabályok:

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) Hatályos (2012. január 1-től)

2019. évi LXXI. törvény (2019. Július 23.) Magyarország 2020. évi központi költségvetéséről

2011. évi CLXXXIX. törvény (XII.28.) Magyarország helyi önkormányzatairól

68/2013. (XII. 29.) NGM rendelet a kormányzati funkciók, államháztartási szakfeladatok és szakágazatok osztályozási rendjéről

2011. évi CXII. (VII. 26.) törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról (személyes adatok védelme, kezelésük)

Könyvtári közfeladatot meghatározó egyéb jogszabályok

2011. évi CXC. (XII.29.) törvény a nemzeti köznevelésről

2013. évi V. (II.26.) törvény a Polgári Törvénykönyvről

Foglalkoztatási szabályok

378/2017. (XII.11.) Korm. rendelet a kulturális szakemberek szakmai továbbképzésének nyilvántartásba vételi szabályairól

39/2017 (XII.29.) EMMI rendelet a kulturális szakemberek szakmai továbbképzési programjának nyilvántartásba vételével, valamint a népművészeti és népi iparművészeti alkotások minősítési eljárásával összefüggő igazgatási szolgáltatási díjról

2012. évi I. (I.6.) törvény a Munka törvénykönyvéről

2020. évi XXXII. törvény (V. 19.) a kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról, valamint egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról

39/2020. (X. 30.) EMMI rendelete a kulturális intézményben foglalkoztatottak munkaköreiről és foglalkoztatási követelményeiről, az intézményvezetői pályázat lefolytatásának rendjéről, valamint egyes kulturális tárgyú rendeletek módosításáról

Szerzői jogi szabályok

1999. évi LXXVI. (VI.6.) törvény a szerzői jogról

117/2004. (IV.28.) Korm. rendelet a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 38. §-ának (5) bekezdésében szabályozott szabad felhasználás esetében a nyilvánosság egyes tagjaihoz való

közvetítés és a számukra történő hozzáférhetővé tétel módjának és feltételeinek meghatározásáról

Könyvtári jogszabályok

3/1975. (VIII.17.) KM-PM együttes rendelet a könyvtári állomány ellenőrzéséről (leltározásáról) és az állományból történő törlésről szóló szabályzat kiadásáról

7/1985. (IV. 26.) MM rendelet a könyvtári anyagok bejelentéséről

1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről

165/1999. (XI. 19.) Korm. rendelet az Országos Könyvtári Kuratóriumról

194/2000. (XI. 24.) Korm. rendelet a muzeális intézmények látogatóit megillető kedvezményekről

379/2017. (XII. 11.) Korm. rendelet a nyilvános könyvtárak jegyzékének vezetéséről

32/2017. (XII.12.) EMMI rendelet a kulturális szakemberek továbbképzéséről

6/2001. (I. 17.) Korm. rendelet a könyvtárhasználókat megillető egyes kedvezményekről

14/2001. (VII. 5.) NKÖM rendelet a könyvtári szakfelügyeletről

18/2003. (XII. 10.) NKÖM rendelet a szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvény hatálya alá tartozó személyeket megillető kulturális kedvezményekről

73/2003. (V. 28.) Korm. rendelet az Országos Dokumentum-ellátási Rendszerről

2004. évi CXXXVII. (XII.28.) törvény a Nemzeti Audiovizuális Archívumról

6/2000. (III. 24.) NKÖM rendelet a Könyvtári Intézet jogállásáról

39/2017 (XII.29.) EMMI rendelet a kulturális szakemberek szakmai továbbképzési programjának nyilvántartásba vételével, valamint a népművészeti és népi iparművészeti alkotások minősítési eljárásával összefüggő igazgatási szolgáltatási díjról

416/2017. (XII.18.) Korm. rendelet a kulturális szakértői tevékenység folytatásának feltételeiről és a kulturális szakértői nyilvántartás vezetéséről

22/2005. (VII.18.) NKÖM rendelet a muzeális könyvtári dokumentumok kezelésével és nyilvántartásával kapcsolatos szabályokról

33/2017. (XII.12.) EMMI rendelet a Minősített Könyvtár cím és a Könyvtári Minőségi Díj adományozásáról

14/2011. (IV. 7.) NEFMI rendelet a nyilvános haszonkölcsönzésért a szerzőt megillető díj megállapításához és felosztásához szükséges adatokról, valamint az adatszolgáltatásra kötelezett nyilvános könyvtárakról

39/2013. (V. 31.) EMMI rendelet a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről

30/2014. (IV. 10.) EMMI rendelet az országos múzeum, az országos szakmúzeum, a nemzeti könyvtár, az országos szakkönyvtár és az állami egyetem könyvtárának kiemelt feladatairól

379/2017. (XII.11.) kormányrendelet a nyilvános könyvtárak jegyzékének vezetéséről

2015. évi LXXV. törvény a megyei könyvtárak és a megyei hatókörű városi múzeumok feladatának ellátását szolgáló egyes állami tulajdonú vagyontárgyak ingyenes önkormányzati tulajdonba adásáról

2012/2015. (XII. 29.) Korm. Határozat az internetről és a digitális fejlesztésekről szóló nemzeti konzultáció (InternetKon) eredményei alapján a Kormány által végrehajtandó Digitális Jólét Programjáról

60/1998. (III. 27.) Korm. rendelet a sajtótermékek kötelezpéldányainak szolgáltatásáról és hasznosításáról

195/2019. (VIII.1.) Korm. rendelet a kiadványok kötelezpéldányainak szolgáltatásáról, megőrzéséről és használatáról

1341/2019. (VI. 11.) Korm. határozat a Digitális Kompetencia Keretrendszer fejlesztéséről és bevezetésének lépéseiről

1175/2018. (III. 28.) Korm. határozat a Közgyűteményi Digitalizálási Stratégia megvalósítása érdekében 2018-2021. évek között szükséges intézkedésekről

1404/2017. (VI. 28.) Korm. határozat a Digitális Nemzet Fejlesztési Program megvalósítása során elkészült Közgyűteményi Digitalizálási Stratégiáról

26/2016. (IX. 8.) EMMI rendelet az emberi erőforrások minisztere által adományozható elismerésekről

27/2016. (IX. 16.) EMMI rendelet az emberi erőforrások minisztere ágazatába tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről

45/2012. (XI. 31.) EMMI rendelet a kulturális javakkal kapcsolatos hatósági eljárásra vonatkozó szabályokról

Európai Unió rendeletek, irányelvek, ajánlások

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2016/679 RENDELETE (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról,

2014/26/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv a szerzői és szomszédos jogokra vonatkozó közös jogkezelésről és a zeneművek belső piacon történő online felhasználásának több területre kiterjedő hatályú engedélyezéséről szóló **2014. február 26-i A Bizottság 2012/417/EU (2012. július 17.) ajánlása** a tudományos információkhoz való hozzáférésről és azok megőrzéséről

2012/417/EU (2012. július 17.) ajánlása a tudományos információkhoz való hozzáférésről és azok megőrzéséről;

2012/28/EU irányelv az árva művek egyes megengedett felhasználási módjairól

2006/115/EK irányelv a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról

A Bizottság 2011/711/EU ajánlása (2011. október 27.) a kulturális anyagok digitalizálásáról és online hozzáférhetőségéről, valamint a digitális megőrzésről

98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv a műszaki szabványok és szabályok, valamint az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályok terén információszolgáltatási eljárás megállapításáról (a 98/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosította)

96/9/EK irányelv (1996. március 11.) az adatbázisok jogi védelméről

3. Átfogó célok

A könyvtár minőségi szolgáltatásaival a helyi társadalom megkerülhetetlen információs és kulturális alapintézménye, közösségi tér. Tevékenységét egységes színvonalon, megfelelő informatikai háttérrel és jól képzett munkatársakkal éri el. Támogatja a formális és informális tanulást és a szabadidő hasznos eltöltését.

4. Kiemelt stratégiai célok

4.1. Minőségfejlesztés a könyvtárban

4.1.1. *Belső partneri kapcsolatok*

A szakképzett munkaerő megtartása és a munkatársi létszám bővítése megfelelő szakmai kompetenciával rendelkező munkatársakkal. A szervezeti kultúra fejlesztése.

Beavatkozások

- Szervezeti kultúra további fejlesztése
- Konfliktuskezelés technikájának elsajátítása
- Csapatépítő alkalmak szervezése
- Munkaköri leírások felülvizsgálata
- Az intézményi motivációs rendszer kidolgozása, bevezetése
- Tudásmegosztás rendszerének kiépítése
- Továbbképzési terv készítése
- Belső továbbképzések
- Belső tudásbázis

4.1.2. *Külső partnerkapcsolatok*

Szolgáltatásaink fejlesztése a külső partnereink igénye szerint történik az esélyegyenlőségi elvek figyelembe vételével. Szélesítjük az együttműködésünket más intézményekkel és szervezetekkel, új felhasználói rétegeket érünk el.

Beavatkozások

- Külső partnerlista folyamatos frissítése
- Partnerintézmények körének bővítése
- Partnerek, potenciális partnerek elvárásainak, véleményének megismerése
- Új együttműködési megállapodások megkötése

4.1.3. Folyamatszabályozás

Működésünket tudatosan, jól megtervezett, ellenőrzött és dokumentált minőségirányítási rendszerben végezzük. A munkafolyamatok azonosítása, pontos leírása, folyamatos fejlesztése, ellenőrzése, javítása és a felelősségi körök megállapítása.

Beavatkozások

- A könyvtár folyamatszabályozási rendszerének folyamatos felülvizsgálata. módosítása
- Kockázatelemző módszerek alkalmazása
- PDCA elv gyakorlati alkalmazása

4.1.4. Külső kommunikáció

Az intézmény értékeinek, szolgáltatásainak megismertetése, presztízsének növelése annak érdekében, hogy a könyvtár elfoglalhassa méltó helyét a város kulturális életében.

Beavatkozások

- Külső kommunikációs stratégia gyakorlati alkalmazása éves cselekvési terv alapján

4.2. Infrastruktúra

4.2.1. A meglévő épület bővítésével új terek kialakítása (közösségi tér)

Funkcionális, modern, olvasóbarát terek kialakítása a kor követelményeinek megfelelően.

Beavatkozások

- A használók elvárásainak folyamatos monitorozása
- Lehetőségek felmérése, tervek készítése
- Források biztosítása

4.2.2. Modern technológiai fejlődéssel lépést tartani

Minél szélesebb körben hozzáférhetővé tenni a könyvtár értéknövelt szolgáltatásait, bővíteni az online funkciókat az esélyegyenlőségi elvek figyelembe vételével. Lépést tartunk a technikai fejlődéssel (e-könyv, mobilbarát szolgáltatások, weboldal fejlesztése stb.).

Beavatkozások

- Források, fejlesztések figyelemmel kísérése
- Belső képzés

4.3. Szolgáltatások

4.3.1. Az integrált könyvtári rendszer karbantartása, fejlesztése

A rendszer pontos, megbízható adatokat szolgáltatson a könyvtár dokumentumairól. A könyvtár muzeális gyűjteményének feltárása. A helyi vonatkozású cikkek adatbázisának folyamatos építése.

Beavatkozások

- Belső erőforrások átcsoportosítása, létszámbővítés és munkaszervezés
- Az integrált könyvtári rendszer folyamatos javítása, karbantartása

4.3.2. Az olvasási kultúra és a digitális írástudás fejlesztése

Az intézmény kiemelt célja az olvasási kultúra és a digitális írástudás fejlesztése. A könyvtár támogatja a formális és nem formális tanulást, speciális programok segítségével a digitális szakadék csökkentése és a felzárkóztatás érdekében.

Beavatkozások

- Igényfelmérés, tervekészítés, programkidolgozás
- Együttműködés kialakítása az érdekeltekkel
- Könyvtárhasználati órasorozatok kiajánlása, népszerűsítése
- Csatlakozás az országos olvasás népszerűsítő programokhoz

4.3.3. Digitális tartalomszolgáltatás fejlesztése

A helyi vonatkozású digitális tartalomszolgáltatás elindítása.

Beavatkozás

- Együttműködési megállapodás kidolgozása az Arcanum Adatbázis Kiadóval
- Új szolgáltatás bevezetése, népszerűsítése

4.3.4. Fiókkönyvtári hálózat bővítése

A város új lakóövezeteiben élők igényeinek megfelelő szolgáltatás bevezetése.

Beavatkozások

- Egyeztetés a fenntartóval
- A lehetséges helyiség megtalálása
- Használati szerződés megkötése
- A működés feltételeinek biztosítása
- Az új szolgáltatás népszerűsítése
- A bevezetett szolgáltatás értékelése, szükség szerinti módosítása

5. Záró rendelkezések

A fenti stratégiai tervet a munkatársak széles körű bevonásával a MIT állította össze, amelyet az igazgató jóváhagyása után a Sopron Megyei Jogú Város Kulturális és Oktatási Bizottsága fogad el.

A Széchenyi István Városi Könyvtár stratégiai terve az elfogadás után lép életbe.

A stratégiai terv alapján évente részletes cselekvési terv készül. A cselekvési tervek alapján készülnek az éves beszámolók.